



Rapport

Rapport over een klacht betreffende het regionale politiekorps Limburg-Noord, thans eenheid Limburg.

Datum: 10 september 2013

Rapportnummer: 2013/126

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat hij op 9 juni 2010 met geweld is aangehouden door twee ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg-Noord, thans eenheid Limburg, terwijl hij zich niet tegen zijn aanhouding heeft verzet.

Aanleiding tot de klacht

Verkiezingsdag. In een stemlokaal staat verzoeker in de rij om zijn stem uit te brengen. Hij ziet een aantal dingen die volgens hem niet door de beugel kunnen. Hij wijst de voorzitter van het stembureau hierop. Als die daar niet op ingaat, gaat verzoeker zonder zijn stem uit te brengen naar buiten, waar hij de politie belt. Die is snel ter plaatse. Nadat verzoeker heeft uitgelegd wat er aan de hand is, gaat één van de twee politieambtenaren, A, het stemlokaal in om daar zijn licht op te steken bij de voorzitter van het stemlokaal. De andere politieambtenaar, H, praat intussen met verzoeker en diens vrouw. Na een minuut of vijf komt A weer naar buiten met de boodschap dat men in het stemlokaal geen onregelmatigheden heeft gezien en dat de politie daarom verder geen actie onderneemt. Inmiddels staan er nogal wat mensen omheen en de politie vraagt verzoeker een paar keer om weg te gaan. Aanvankelijk voelt verzoeker daar niets voor; hij wil dat de politie zijn aangifte opneemt, iets aan de situatie doet. Hij gaat uiteindelijk toch, maar loopt dan terug omdat hij de namen van de politieambtenaren wil noteren. Uiteindelijk komt het zover dat verzoeker wordt aangehouden en wordt meegenomen naar het politiebureau.

De vraag wat zich daarbij nou precies heeft afgespeeld.

Verzoeker

Verzoeker voelt zich niet serieus genomen door de politie, hij wil aangifte doen. A was volgens verzoeker al geïrriteerd vanaf het moment dat hij aankwam bij het stembureau. Verzoeker geeft gehoor aan de vraag om weg te gaan. Wel loopt hij nog terug, met pen en papier in de hand, om de namen van de betrokken politiemensen te noteren. Politie ambtenaar A snauwt dan direct dat hij wordt aangehouden. Verzoeker loopt achteruit en geeft, zijn armen wijd gespreid, te kennen dat hij meewerkt en zich niet tegen de aanhouding verzet, maar hij wordt stevig door de politie aangepakt en naar de grond gewerkt. Hij zou zich volgens de politie wel hebben verzet, maar hij deed alleen op enig moment een stap opzij, armen strak langs het lijf, om niet in de staaldraad terecht te komen die om een struik is gespannen. Zijn keel wordt dichtgeknepen tot hij volgens getuigen rood en blauw aanloopt - die rode kleur kwam volgens verzoeker niet door de

twee biertjes die hij bij het eten had gedronken. Hij wordt tegen zijn benen geschopt, in een houdgreep genomen en tegen de grond gesmeten. Zijn armen worden bijna uit de kom getrokken, hij wordt met grof geweld geboeid en over de grond gesleept. Verzoeker vraagt de politie nog om rustig te doen, omdat hij last heeft van reuma. H geeft hem de gelegenheid om rustig op te staan en het is ook H die hem later in de auto de boeien afdoet.

Korpsbeheerder

Nadat politieambtenaar A verzoeker had meegedeeld dat er in het stemlokaal geen misstanden waren geconstateerd, bleef verzoeker luidruchtig protesteren. Dat trok de aandacht van omstanders en zorgde voor verstoring van de openbare orde. Omdat verzoeker niet voldeed aan de vordering zich te verwijderen, werd hij aangehouden. Dat ging gepaard met het gebruik van geweld, meer in het bijzonder een nekklem, omdat verzoeker wild en agressief met de armen zwaaide toen A hem aanhield en hem bij de arm pakte. Het is standaardprocedure dat geweld door politieambtenaren wordt gemeld. Er wordt een formulier opgemaakt dat ter beoordeling aan de korpschef wordt voorgelegd. Dat is in dit geval ook gebeurd. Rekening houdend met de feiten en omstandigheden is de korpschef tot de conclusie gekomen dat het toegepaste geweld geoorloofd was: verzoeker verzette zich tegen de aanhouding en moest daarom gecontroleerd worden aangehouden. De grenzen van redelijkheid en gematigdheid zijn daarbij niet overschreden. De politieambtenaren waren op het moment van geweldgebruik ook niet bekend met verzoekers gezondheidsklachten; in de dienstauto zijn verzoekers handboeien verwijderd, omdat hij aangaf reuma te hebben.

Politieambtenaren (verklaringen en proces-verbaal van bevindingen)

Terwijl A binnen naar het verhaal van de voorzitter van het stemlokaal luistert, praat H buiten met verzoeker en diens vrouw. Weer buitengekomen vertelt A verzoeker dat de verantwoordelijkheid voor de gang van zaken tijdens de verkiezingen bij de burgemeester ligt en dat hij daar zijn klacht kan indienen. Verzoeker wil dat de politie dat voor hem doet; hij wordt dwingend. De sfeer verandert. Een omstander noteert zoals door verzoeker gevraagd de namen van de politieambtenaren in zijn telefoon. Er komen steeds meer mensen omheen staan. Verzoeker raakt opgefokt en ook A raakt geërgerd. A wil de situatie niet laten escaleren; na een kwartier praten vraagt hij verzoeker om een eindje verderop verder te praten omdat mensen moeite hadden om het stemlokaal binnen te

komen. Als A ook na een herhaald verzoek en na de waarschuwing dat hij anders zou worden gevorderd om weg te gaan nog geen aanstalten daartoe maakt, vordert A hem tot drie keer toe heel rustig om weg te gaan en waarschuwt dat verzoeker anders zou worden aangehouden. Verzoeker gaat daarop weg, maar is na een paar tellen weer terug en wil hun namen noteren, volgens A op zich overbodig omdat een kennis van verzoeker dat al heeft gedaan op verzoekers verzoek. A houdt hem daarop aan, hem bij de arm vastpakkend. Omdat verzoeker achteruit loopt verliest A de grip op diens arm. Hij probeert verzoeker weer bij de arm te pakken, maar dat lukt niet omdat verzoeker dan met de armen zwaait. Uiteindelijk pakt A verzoeker, een kop groter dan A, bij de eerste de beste plek waar hij hem kan vastgrijpen, aan de zijkant bij zijn hals. Hij heeft daarbij niet, dan wel zeker niet bewust geknepen. Als verzoeker rood is, dan is dat zeker niet daardoor: het is een mooie dag en verzoeker heeft, zo kan A ruiken, alcohol gedronken. A laat verzoeker los als collega H een nekklem bij verzoeker aanlegt en hem door hem achterover te trekken naar de grond brengt. H zegt dat zij verzoeker daarbij niet tegen de benen te hebben geschopt. Daarna is verzoeker geboeid. Op dat moment verzet verzoeker zich niet meer. A en H hebben hem bij de armen nemend overeind geholpen en zijn met hem naar de dienstauto gelopen.

Het is niet leuk voor verzoeker dat hij is aangehouden, maar hij heeft het er zelf naar gemaakt. Hij heeft de kans gekregen om weg te gaan en heeft dat niet gedaan. Op het moment dat hij is aangehouden en bij de arm is gepakt heeft hij zich verzet. Verzoeker heeft niet met A en H gevochten, maar hij heeft zich wel losgetrokken en is achteruit gelopen; hij heeft gezegd dat hij niet is aangehouden. Dat is in A's ogen verzet, want verzoeker wil niet mee (zie Achtergrond voor de volledige verklaringen).

Hulpofficier van justitie (Geweldsrapportage)

De volgens standaardprocedure opgemaakt geweldsrapportage vermeldt onder meer dat er fysiek geweld is gebruikt, zonder geweldsmiddelen, dat dit voor de betrokken politieambtenaar gering letsel ten gevolge had en dat er verder geen sprake was van letsel of schade.

De feitelijke beschrijving van de toedracht geeft weer dat A, nadat hij in het stemlokaal was geweest, verzoeker te woord stond, dat verzoeker 'verbaal aanwezig bleef', dat zich daardoor steeds meer mensen verzamelden, dat verzoeker meerdere malen werd gevorderd zich te verwijderen, dat hij daaraan gehoor gaf maar weer terug kwam, dat hij daarop is aangehouden. A heeft verzoeker daarop bij de arm gepakt om hem naar de dienstauto te begeleiden. Verzoeker rukt zich los en slaat om zich heen. A en H hebben

daarop een nekklem aangelegd bij verzoeker, waarop hij onder controle kon worden gebracht en geboeid. In de dienstauto zijn de boeien afgedaan omdat verzoeker zich rustig zou houden.

De geweldsrapportage wordt opgemaakt nadat zowel bij de politieambtenaren als bij de verdachte navraag is gedaan. De lezingen over het toegepaste geweld lopen altijd uiteen. De verklaringen van A en H zijn over het toegepaste geweld gedetailleerder dan wat er in de geweldsrapportage staat. Zo staat er in de geweldsrapportage niets over het naar de grond werken van verzoeker en dat hij bij de hals/nek is vastgepakt. Ook staat er niets in over het feit dat verzoeker reuma heeft (zie Achtergrond voor de volledige verklaring).

Getuigen

De voorzitter van het stembureau heeft tegenover de politie verklaard dat verzoeker binnen met luide stem protesteerde tegen de gang van zaken. Een bezoeker van het stemlokaal heeft de gebeurtenissen binnen waargenomen en zag onder meer dat verzoeker de voorzitter tevergeefs benaderde en hierdoor zo geïrriteerd raakte dat hij zonder te stemmen naar buiten ging.

Een zevental getuigen hebben beschreven wat er volgens hen heeft plaatsgevonden. Twee van hen bevonden zich aan de overkant, op zo'n negen meter afstand. Twee van de getuigen zijn door de politie gehoord, verzoekers echtgenote en de man die de namen van de politieambtenaren in zijn telefoon had genoteerd.

Over het moment van aanhouding en de daaropvolgende gebeurtenissen verklaren vier van hen dat A zijn collega H opzij duwde en dat verzoeker riep dat hij zich niet verzette en de armen langs het lichaam had - volgens twee anderen stak verzoeker de armen omhoog en de zevende schreef dat verzoeker de armen schuin naar beneden had.

Volgens vier getuigen wordt verzoeker bij de keel gepakt en loopt hij rood aan, volgens verzoekers echtgenote pakt politieambtenaar A verzoeker bij de rechterschouder. Zij en een andere getuige verklaren dat dat A zijn been achter verzoeker zette om hem naar de grond te brengen. De twee getuigen aan de overkant verklaren dat A verzoeker tegen de benen schopte.

Volgens sommige getuigen werd verzoeker hardhandig omhoog gesjord. Twee getuigen hoorden verzoekers echtgenote zeggen dat haar man reuma had en of de politie rustig aan wilden doen. Anderen verklaren ook dat verzoeker zelf had gezegd dat hij reuma had. Een getuige verklaart dat politieambtenaar H daarop verzoeker nog even laat bijkomen en dat hij vervolgens omhoog wordt getrokken. Volgens verzoekers echtgenote zei politieambtenaar A dat verzoeker niks meer te willen had en weer aan hem begon te

trekken, maar dat H haar man nog even liet zitten waarna A en H hem voorzichtig hebben opgetild.

Beoordeling

Na een melding van een burger volgt een gesprek tussen die burger en de politie, waarbij steeds meer mensen betrokken raken. Bij zowel verzoeker als bij één van de betrokken politieambtenaren ontstaat irritatie en de zaak mondt uit in een aanhouding. Die aanhouding gaat niet van een leien dakje. In deze zaak zijn twee momenten te onderscheiden, het moment waarop het mogelijk allemaal nog met een sisser had kunnen aflopen en het moment waarop dat niet meer mogelijk was. Wat hier heeft plaatsgevonden is de escalatie van iets dat niet direct een politiezaak is, mogelijke ongeregelheden in een stemlokaal, tot iets dat dat wel is: het niet voldoen aan een vordering uitmondend in een aanhouding (zie Achtergrond, onder 1). De vraag is of dit de betrokken politieambtenaren kan worden verweten.

De-escalatie

Voorafgaand aan de vraag of het geweld dat de politie heeft toegepast in dit geval proportioneel was, gaat dan ook de vraag of dit te voorkomen was geweest: het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid in haar contacten met de burger escalatie probeert te voorkomen of te beperken. Dat geldt zeker ook voor de politie: politieoptreden moet gericht zijn op de-escalatie (zie ook rapport 2013/055 Verantwoord politiegeweld).

De politieambtenaren waren een kwartier na de melding al bij het stemlokaal en hebben verzoekers verhaal aangehoord, waarna één van hen binnen zijn licht ging opsteken en de ander buiten met verzoeker heeft gesproken. Nadien zijn de politieambtenaren een kwartier met verzoeker in gesprek gebleven om hem ervan te overtuigen dat hij zijn waarnemingen elders moest melden. Daarmee is serieus op verzoekers signaal gereageerd en geprobeerd het één en ander in goede banen te leiden. Het was in deze situatie niet juist dat verzoeker zijn punt ter plaatse –in het stembureau- of voor de deur ervan wilde blijven maken. Ook was betrokkenheid van politie op zich niet noodzakelijk, behalve dan vanwege de opkomende verstoring van de openbare orde.

Doordat steeds meer mensen zich met de zaak gingen bemoeien en ook hun zegje wilden doen, werd op enig moment de toegang tot het stemlokaal bemoeilijkt. Dat is niet wenselijk. Het is daarom begrijpelijk dat de politieambtenaren het noodzakelijk achtten om verzoeker te vragen weg te gaan en, nadat die op gewone verzoeken negatief had gereageerd, hem daartoe te vorderen. Al met al hebben de politieambtenaren in eerste instantie geprobeerd de gemoederen te sussen door langdurig met verzoeker in gesprek te gaan. De gedraging is in zoverre behoorlijk.

Aanhouding met geweld

De overheid dient grondrechten van burgers te respecteren. In artikel 11 van de Grondwet is bepaald dat een ieder het recht heeft op onaantastbaarheid van zijn lichaam; aan dit recht kunnen bij of krachtens de wet beperkingen worden gesteld. Op het recht op onaantastbaarheid van het lichaam wordt inbreuk gepleegd als tegen iemand geweld wordt gebruikt. Onder geweld wordt verstaan elke dwangmatige kracht van meer dan geringe betekenis die wordt uitgeoefend op personen of zaken.

Van een beperking op het recht op onaantastbaarheid van het lichaam is bijvoorbeeld sprake als de politie bij de uitoefening van haar ambt soms geweld moet gebruiken. Dat kan gebeuren als iemand flink tegenwerkt wanneer hij wordt aangehouden. Een politieambtenaar mag echter alleen dan geweld tegen iemand gebruiken als dat op een gegeven moment niet anders kan en hij mag in dat geval niet meer geweld gebruiken dan noodzakelijk is. Dus niet wanneer het ook op minder ingrijpende wijze kan gebeuren. Met andere woorden: het gebruikte geweld moet proportioneel zijn.

Wat uiteindelijk tot verzoekers aanhouding heeft geleid is het feit dat hij nadat hij na drie keer te zijn gevorderd om weg te gaan daaraan weliswaar gehoor heeft gegeven, direct daarna weer is teruggekomen omdat hij de namen van de politieambtenaren wilde noteren. Nu had verzoeker volgens politieambtenaar A eerder zelf aan een omstander gevraagd hun namen te noteren. Het proces-verbaal van bevindingen bevestigt dit en er is geen reden om aan A's verklaring te twifelen. Duidelijk is dat de actie van verzoeker de situatie bepaald geen goed heeft gedaan. Voor A is, zoals hij heeft verklaard, de maat vol en hij houdt verzoeker aan nu deze toch weer terugkomt en pakt hem daarbij bij de arm.

De verklaringen over wat er vervolgens gebeurd is lopen uiteen. Volgens omstanders zou verzoeker zich bij zijn aanhouding niet hebben verzet. Hij zou dit ook hebben gezegd, de armen gestrekt naar beneden houdend. Volgens anderen had hij de armen echter omhoog, volgens zijn echtgenote zijwaarts. Volgens de politie stribbelde verzoeker tegen, rukte hij zich los, zwaaide hij met zijn armen en zei hij dat hij niet was aangehouden. Vast staat in elk geval dat verzoeker opzij is gestapt, al dan niet om een staaldraad te ontwijken, en dat hij dat op een zodanige manier heeft gedaan dat A daarbij de grip op verzoeker verliest en moeite heeft hem daarna opnieuw vast te kunnen grijpen. Gelet op de uiteenlopende verklaringen van de omstanders over verzoekers armbewegingen en in aanmerking genomen de opgelopen gemoederen van zowel verzoeker als de omstanders, die eveneens bij de politie hadden aangedrongen op actie, is het aannemelijker dat verzoeker zich wel heeft verzet bij zijn aanhouding.

In dat licht en in zoverre is het begrijpelijk dat de politieambtenaren hem uiteindelijk ter hoogte van de nek hebben vastgepakt en via een nekklem achterover hebben getrokken en naar de grond hebben gebracht en vervolgens hebben geboeid. Of daarbij geweld is gebruikt door te schoppen en te trekken is niet duidelijk - verklaringen van omstanders

komen niet met elkaar overeen - maar er wordt, mede gelet op de sfeer bij het stemlokaal, meer waarde gehecht aan de verklaringen van de politieambtenaren op dit punt. De geweldsrapportage geeft overigens op dit punt geen duidelijkheid, daarin is niet opgenomen dat verzoeker naar de grond is gebracht en de manier waarop dit is gebeurd. Het zou een goede zaak zijn geweest als de geweldrapportage zorgvuldiger was opgesteld. Dat is ook in het belang van politieambtenaren, met name als er een klacht wordt ingediend of aangifte tegen hem of haar wordt gedaan (zie Achtergrond, onder 5.).

Alles in aanmerking nemend en afwegend kan niet worden gesteld dat de politieambtenaren bij verzoekers aanhouding buitenproportioneel geweld hebben gebruikt. De gedraging is op dit punt behoorlijk.

Conclusie

De klacht over twee ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg-Noord, thans eenheid Limburg, is niet gegrond.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Informatieoverzicht

1. Klacht van 22 juni 2010 bij korpsbeheerder; reactie van korpsbeheerder van 26 april 2012;
2. Verzoekschrift van 30 juni 2012
3. Dossier politie met onder meer proces-verbaal aanhouding, pv verhoor verzoeker, pv verhoor getuigen, pv van bevindingen; rapportage geweldsaanwending;
4. Getuige verklaringen; Verklaringen politieambtenaren;
5. Standpunt korpsbeheerder van 5 november 2012.

Achtergrond

1. De aanhouding vond plaats op 9 juni 2010, dus voordat het beleid van het Openbaar Ministerie inzake ten aanzien van aanhouding wegens het niet opvolgen van een politiebevel werd aangepast.

2. Verklaring politieambtenaar H

Op 19 november 2012 heeft verzoeker een verklaring afgelegd, ten behoeve van het onderzoek naar de klacht van verzoeker. Voor zover van belang van het onderzoek is het volgende verklaard:

"Op het moment dat de heer Van der H werd aangehouden werkte ik ongeveer drie en een half jaar bij de politie. Ik heb dan mijn opleiding van drie jaar meegerekend. In het kader van mijn opleiding is de heer A gedurende vier maanden mijn begeleider/coach geweest. Dit was van ongeveer september 2009 tot januari 2010. Wij hebben in die tijd prettig samengewerkt. We hebben vaak hetzelfde plan van aanpak bij situaties die wij tegenkomen op straat. Wij zijn goed op elkaar ingespeeld. In januari 2010 heb ik mijn opleiding afgerond. Het voorval waar we nu over spreken vond plaats op 9 juni 2010. Ik was toen een half jaar klaar met mijn opleiding en werd vaak aan verschillende collega's gekoppeld, maar ook aan de heer A. Deze avond werkte ik weer samen met de heer A.

Ik had tot dat moment nog nooit zoiets meegemaakt. Daarmee bedoel ik de melding over ongeregeldheden in een stemlokaal.

Normaal gesproken gaan wij als volgt te werk als wij ter plaatse gaan na een melding. We bekijken de situatie ter plaatse en scheiden dan onze wegen. De ene gaat in gesprek met de ene partij, de andere met de andere. Daarna koppelen we de ontvangen informatie aan elkaar terug. Vervolgens zoeken we naar een oplossing om het probleem aan te pakken.

In deze zaak zijn wij na de melding ter plaatse gegaan. De sfeer buiten was wat grimmig. Verzoeker begon met stemverheffing te praten. Hij was het niet eens met wat er in het stembureau gebeurde. Mijn collega is naar binnen gelopen om daar te informeren naar wat er aan de hand was. Ik ben buiten blijven staan en heb met verzoeker en zijn echtgenote gesproken. Dit gesprek duurde ongeveer vijf minuten, het heeft zeker geen tien minuten geduurd. Verzoeker werd gedurende het gesprek weer rustig. Ik weet niet meer precies wat we hebben besproken.

Mijn collega kwam weer naar buiten. Ik weet niet meer precies wat hij heeft gezegd. De strekking van zijn verhaal was dat de voorzitter van het stembureau niet vond dat er iets aan de hand was. Verzoeker begon volgens mij te praten over complotten of iets in die richting. Hij had het ook over buitenlandse mensen die met z'n vieren in een stemhokje stonden. Ten minste, dat kan ik me ervan herinneren. Ik heb me niet zoveel met het gesprek bemoeid. Ik was niet binnen geweest. Bovendien wist ik niet veel over dit soort aangelegenheden. Het is niet echt iets voor de politie.

De heer A nam de leiding in het gesprek. Ik heb hem niet onderbroken. Het gesprek verliep wat stroef. Het begon vrij rustig, maar naar mate het gesprek vorderde werd het wat rumoeriger, de stemmen werden luider, er werd met stemverheffing gesproken. Het waren

de heer A, verzoeker en ik geloof ook zijn echtgenote die aan het woord waren. Het werd echt een discussie waarbij verzoeker steeds aan zijn echtgenote bevestigende vragen stelde. Daarmee bedoel ik dat hij steeds iets vroeg over wat zij in het stemlokaal hadden gezien en dat zij daar alleen met ja of nee op kon antwoorden. Dit duurde wel eventjes.

De heer A wilde een eind aan het gesprek gaan maken en wilde dat onze wegen zich gingen scheiden. Hij zei tegen verzoeker dat hij beter kon gaan. Hij heeft in eerste instantie iets gezegd in de trant van "Ik wil nu dat u weggaat". Later is hij gaan vorderen dat verzoeker weg moest gaan. Daar zat nog wat tijd tussen. Het gesprek, de discussie ging er nog steeds over wie wat moest doen; wat verzoeker kon doen en wat de taak van de politie in deze was.

Op een gegeven moment liep verzoeker weg. Hij was toen al meerdere keren gevorderd om weg te gaan. Daarna kwam hij teruglopen met pen en papier. Hij zei dat hij de namen van mij en mijn collega wilde noteren. Ik heb toen op mijn naambordje gewezen. Mijn collega heeft dat ook gedaan. Hij zei dat verzoeker zijn naam mocht weten. Dit was op zich overbodig, omdat een kennis of vriend van verzoeker onze namen al in zijn telefoon had gezet op verzoek van verzoeker. Verzoeker was meer gericht op mijn collega dan op mij toen hij terug kwam lopen. Op hem lag de focus. De heer A stond naast mij, ik weet niet meer precies hoe ver wij van elkaar af stonden, toen verzoeker terug kwam lopen. Ik zag hem aan komen lopen. Wij hadden er geen bezwaar tegen dat hij onze namen wilde noteren. Ik weet overigens niet of hij dat daadwerkelijk ook heeft gedaan.

Ik meen mij te herinneren, maar dat kunt u checken in het proces-verbaal van bevindingen, dat verzoeker toen nog niet wilde vertrekken en dat mijn collega hem nog een keer heeft gevorderd dat hij moest vertrekken. Dat deed verzoeker niet. Mijn collega heeft hem toen gezegd dat hij was aangehouden wegens het niet voldoen aan een bevel/vordering. Hij heeft verzoeker vastgepakt bij zijn bovenarm. Verzoeker begon tegen te stribbelen. Hij wilde zich losmaken, lostrekken. Volgens mij is hem dat gelukt. Hij heeft daarbij mijn collega nog verwond aan zijn arm met het boekje of de pen die verzoeker in zijn hand had. Toen ben ik me ermee gaan bemoeien. Verzoeker verzette zich tegen zijn aanhouding en ik heb toen geholpen met de aanhouding. Ik heb geprobeerd hem bij zijn nek vast te pakken met een nekklem, een controletechniek. Ik heb de heer H met mijn elleboog op zijn borst vastgepakt. Daarna heb ik ook een nekverwuring toegepast, zoals ik dat heb geleerd. Dan sluit de elleboog zich om de hals. Ik heb geen kaakklem toegepast. Ik heb vervolgens verzoeker achterover getrokken. Ik heb hem niet tegen zijn benen geschopt.

Verzoeker lag daarna op zijn rug de grond. Waarschijnlijk hebben wij hem op zijn zij of buik gedraaid om hem te kunnen boeien. U zegt dat ik daarbij volgens de rapportage een knie in zijn knieholte heb gezet. Als dat er staat, zal ik dat hebben gedaan. Verzoeker werkte op dat moment nog tegen. Ik weet niet precies hoe het boeien in zijn werk is gegaan. Ik weet ook niet of we hebben geboeid met de handboeien van mij of van mijn collega. Wij hebben verzoeker vervolgens allebei bij een arm vastgepakt en overeind geholpen. Ik heb niet

gehoord dat iemand op dat moment (of eerder) heeft gezegd dat verzoeker last heeft van reuma. Ik hoorde dat later pas, ik geloof van verzoeker zelf toen wij in de politieauto zaten. Ik zat naast hem op de achterbank en verzoeker was erg aan het klagen over zijn handen, armen en schouders. Hij had pijn. De heer H was rustig en ik zat naast hem. Dit was genoeg reden om de boeien los te maken. Het gesprek in de auto tussen mij en verzoeker verliep rustig. Wat er nog is gezegd tussen verzoeker en mijn collega weet ik niet.

Ik vond het geweld op dat moment proportioneel. De politie is bevoegd geweld te gebruiken en ik vond dat dat op dat moment gepast was. Ook de mate van geweld is in mijn ogen proportioneel geweest. Er was geen andere optie. Ik had goed contact met verzoeker, maar ik help wel mijn collega als dat nodig is.

U confronteert mij met de verklaring van verzoeker en die van een aantal getuigen. U zegt dat de heer A volgens hen mij aan de kant heeft geduwd en enig moment later verzoeker bij de keel heeft vastgepakt en deze heeft dichtgeknepen, zodat verzoeker rood aanliep. Dit is niet waar. Daar klopt niets van. Het klopt ook niet dat verzoeker door mijn collega tegen zijn benen is geschopt. Evenmin heeft hij verzoeker omhooggetrokken aan zijn handen toen hij geboeid was. U vertelt mij ook dat deze mensen verklaren dat ik verzoeker rustig

omhoog heb geholpen nadat ik hem even had laten bijkomen van de aanhouding, omdat ik had begrepen dat hij reuma had. Dit is niet zoals het is gegaan. Evenmin heb ik vreemd staan kijken naar het optreden van mijn collega.

Ik ben van mening dat deze getuigen geen onafhankelijke verklaring kunnen afleggen, omdat het allemaal vrienden van de heer H zijn. Er zal wel iets in die verklaringen kloppen, maar in grote lijnen houden zij de heer H een hand boven het hoofd. Wat er wel klopt is dat de heer H wilde dat er iets zou veranderen aan de situatie in het stemlokaal, dat hij is weggelopen en weer is teruggekomen om de namen te noteren. Maar van wat zij verklaren over het geweld dat wij zouden hebben toegepast, klopt niets.

Verder heb ik niets toe te voegen."

Ondertekening

Ik ga akkoord met de inhoud van deze verklaring.

(Handtekening H)

3. Verklaring politieambtenaar A.

Op 21 november 2012 heeft de heer A een verklaring afgelegd, ten behoeve van het onderzoek naar de klacht van verzoeker. Voor zover van belang van het onderzoek is het volgende verklaard:

"Ik werk inmiddels twaalf jaar bij de politie. In het kader van zijn opleiding heb ik mijn collega een aantal maanden begeleid. Wij werken nu af en toe nog samen.

Wij kregen de melding van de meldkamer dat er was gebeld naar de politie omdat er iets aan de hand was bij een stemlokaal. Er zou sprake zijn van mensen met meerdere stembiljetten in een stemhokje. Er zou mogelijk fraude worden gepleegd. Dit was enkele maanden na de gemeenteraadsverkiezingen in Rotterdam waarbij onregelmatigheden waren vastgesteld in een aantal stemlokalen. Dit had grote consequenties gehad. Bij het naar de dienstauto lopen, heb ik nog even kort de wachtcommandant gesproken over de bevoegdheid ten aanzien van dit soort zaken. Hij vertelde dat de verantwoordelijkheid bij de gemeente, de burgemeester, ligt. Wij werden ter plaatse gestuurd te kijken wat er precies aan de hand was. Wij hadden zo'n melding overigens nog niet eerder gekregen.

Mijn collega H en ik kwamen bij het stemlokaal aan, een schoolgebouw, en hoorden het verhaal van verzoeker en zijn echtgenote aan. Verzoeker is een grote, imposante man; hij is een kop groter dan ik ben. Je luistert wel naar hem. Hij vertelde over wat hij in het stemlokaal had gezien. Hij klonk nogal verongelijkt. Maar de sfeer was gemoedelijk, niet stressvol. Het was ook een mooie dag. Verzoeker vertelde dat hij had gezien dat er buitenlandse mensen waren die samen in een stemhokje hadden gestaan en er was ook een Nederlandse vrouw die geen machtiging kreeg, terwijl ze daar volgens hem wel recht op had. Hij had de voorzitter van het stemlokaal hierop aangesproken, maar deze had niks gedaan. Hij had hem verteld dat hij daar niets over had te zeggen. Daarom had hij de politie gebeld. Hij had het over Rotterdamse toestanden en dat alle uitgebrachte stemmen uit dit lokaal daarom ongeldig zouden zijn.

Ik ben toen naar binnen gegaan om het verhaal van de voorzitter aan te horen. Mijn collega is buiten gebleven en sprak met verzoeker en zijn echtgenote. De voorzitter vertelde mij dat er wat ophef was ontstaan in het stemlokaal. Er was een Turkse vrouw die niet had begrepen wat er op het stemformulier stond. Zij had haar man toen om uitleg gevraagd. Verzoeker had daarop de voorzitter aangesproken. Hij vond dat deze moest ingrijpen. Voordat hij en verzoeker uitgesproken waren, waren deze mensen al naar buiten gegaan. Het was eerder andersom dat verzoeker hem had belemmerd om deze mensen erop aan te spreken, dan dat hij niet had ingegrepen, had de voorzitter hem verteld. Er waren verder geen andere mensen die erover konden verklaren, dus het was een één tegen één situatie.

Met deze informatie van de voorzitter ben ik weer naar buiten gegaan. Ik heb de heer H verteld wat de voorzitter had gezegd. Ook heb ik verzoeker verteld dat hier geen taak voor de politie was weggelegd en dat de verantwoordelijkheid voor de gang van zaken tijdens de verkiezingen bij de burgemeester ligt, en dat hij daar zijn klacht kon indienen. Hier was verzoeker het niet mee eens. Hij wilde dat wij de burgemeester gingen bellen en dat wij ervoor zorgden dat er andere mensen op het stemlokaal zouden komen te zitten. Dit liep uit op een discussie over wie wat moest doen. De echtgenote van verzoeker gaf aan dat zij

het heel erg jammer vond dat de politie niets deed.

De sfeer veranderde nadat ik hem had verteld dat de politie niets voor hem kon betekenen. Verzoeker werd toen dwingend in zijn gedrag. Hij vond dat wij, de politie, actie moesten ondernemen. Met iets anders nam hij geen genoegen. Hij vond dat wij ons werk niet goed deden. De politie deed volgens hem nooit iets als je een beroep op ze deed. Daarop heb ik gezegd dat hij altijd een klacht kon indienen bij mijn baas. Toen heeft een van de omstanders op verzoek van verzoeker onze namen in zijn telefoon genoteerd.

Er kwamen steeds meer mensen bij staan en verzoeker vertelde aan iedereen wat er aan de hand was. Verzoeker was op dat moment nogal opgefokt. Zelf raakte ik ook geërgerd, boos. Het was een heel vervelende situatie, omdat verzoeker op geen enkele manier op andere gedachten te brengen was. Verzoeker wilde per se zijn zin krijgen. Ik probeerde de situatie niet te laten escaleren. Ik heb verzoeker gevraagd om een stukje mee te lopen en verderop verder te praten, omdat mensen moeite hadden het stemlokaal binnen te gaan. Wij blokkeerden de ingang. Verzoeker wilde daar niet aan meewerken. Hij zei iets in de trant van: "Ik ken mijn rechten, ik hoef niet weg. Ik heb daarop tegen hem gezegd dat ik hem zou vorderen om weg te gaan wegens verstoring van de openbare orde als hij niet mee zou lopen naar een stukje verderop, of weg zou gaan. Dit was pas nadat wij al een kwartier met deze man in gesprek waren. Verzoeker zei daarop dat hij bleef staan waar hij stond; hij mocht hier blijven staan. Ik heb hem volgens mij drie keer gevorderd weg te gaan. Ik heb hem gezegd dat als hij niet aan mijn vorderingen zou voldoen, ik hem zou aanhouden. Ik was niet boos. Ik heb hem op een rustige manier uitgelegd dat ik dit liever niet wilde, omdat hij zelf de melder was. Ik heb hem ook uitgelegd waarom het beter was om even verderop verder te gaan met het gesprek als hij daar op dat moment behoefte aan had. Ik heb, naar ik weet, niet gezegd dat hij moest "moven". Dat is niet mijn normale taalgebruik. Maar ik sluit het ook niet uit. Ik heb volgens mij gewoon het woord vorderen gebruikt. Ik heb daarbij ook met mijn arm in de richting van de straat gewezen, om hem te tonen in welke richting hij moest lopen.

Uiteindelijk liep verzoeker (na de derde keer dat ik dit van hem vorderde) weg. Wij draaiden ons toen om en werden eigenlijk tegengehouden door een persoon die met ons wilde spreken. We waren nog maar kort in gesprek, 2 á 3 seconden, toen ik merkte dat verzoeker weer terug kwam lopen. Hij stond een beetje tussen mij en mijn collega in. Ik heb hem toen meteen aangehouden. Ik heb dit ook tegen hem gezegd. Ik heb mijn collega daarbij niet opzij geduwd. Het ging heel snel.

Ik heb verzoeker aangehouden omdat ik vond dat deze man kansen genoeg had gehad om weg te gaan en omdat hij met het terugkomen mijn bevel om weg te gaan en de aanwijzingen daarvoor niet had opgevolgd. Ik had hem heel duidelijk gezegd dat hij aangehouden zou worden als hij terug zou komen. Hij deed dit toch. Ik heb ervoor gekozen hem niet nog een keer te laten gaan. De maat was vol. We waren toen al ongeveer een half uur in gesprek geweest.

Ik zei tegen verzoeker dat hij was aangehouden en heb hem bij zijn arm vastgepakt. Hij riep: "Ik ben niet aangehouden!" en volgens mij ook iets in de trant van "Wegwezen!" Hij wilde in ieder geval niet worden aangehouden. Verzoeker wilde bepalen wat er gebeurde. Hij liep achteruit en trok zich los. Hierdoor verloor ik de greep op zijn arm. Ik probeerde hem weer te pakken, maar dit was lastig, want verzoeker zwaaide met zijn armen als ik mijn armen uitstreekte naar hem. Hij wilde gewoon niet mee. Ik zag dat verzoeker een agenda en een pen in zijn handen had. Hiermee heeft hij me nog geraakt. Ik heb overigens niet gehoord dat verzoeker terug was komen lopen om onze namen te noteren.

Ik greep hem uiteindelijk aan de zijkant vast bij zijn hals/nek ter hoogte van zijn kraag. Het kan zijn dat ik mijn hand om zijn hals/nek heb gesloten om grip te krijgen. Maar er is zeker geen sprake geweest van bewust dichtknijpen van de hals/nek. Het kan zo zijn dat verzoeker dat wel zo heeft ervaren. Als verzoeker rood was, was dat zeker niet alleen daardoor gekomen. Het was een mooie dag, verzoeker had wat alcohol gedronken, want dat rook ik, en hij had zich opgewonden over wat er was gebeurd. Hij was al rood in het gezicht.

Ik had verzoeker met een hand aan zijn hals/nek vast. Dit was de eerste plek waar ik hem kon grijpen. Het was toeval dat ik hem daar vastpakte.

Hij is een kop groter dan ik. We stonden tegenover elkaar en verzoeker liep achteruit. Normaal gesproken probeer je iemand van achteren aan te houden. Dat kon hier niet, omdat verzoeker tegen de gespannen draad voor de bosjes aan was gelopen bij het achteruit lopen. Ik heb verzoeker losgelaten toen mijn collega een nekklem bij hem aanlegde. Hij pakte hem van achteren vast en bracht hem naar de grond.

Ik weet niet of ik verzoeker tegen de benen heb geschopt om hem naar de grond te werken. Dat zou zo kunnen zijn.

Verzoeker is toen geboeid. Ik weet niet meer precies hoe dat is gegaan. Hij lag in ieder geval op zijn buik. Normaal gesproken plaats je nog een knie boven aan de rug. Ik kan me niet herinneren of dat hier ook zo is gegaan. Ik weet nog dat verzoeker pas op het moment dat hij op de grond lag zei dat hij zich niet tegen zijn aanhouding verzette. We hebben de handboeien aangebracht. Vervolgens hebben wij hem overeind geholpen. Normaal gesproken doe je dat door hem bij zijn handen/boeien te pakken met je ene hand en met de andere pak je de schouder. Dan draai je iemand naar je toe, zodat deze op zijn billen komt te zitten. Vervolgens help je iemand overeind. Je ondersteunt iemand dan onder de schouders en de verdachte moet dan meewerken om overeind op zijn voeten te komen staan. Dat gewicht kun je niet dragen zonder medewerking van de verdachte. Ik neem aan dat wij het bij verzoeker ook zo hebben gedaan.

Ik weet nog dat iemand riep: "Z'n rug, z'n rug!" toen verzoeker op de grond lag. Verzoeker gaf zelf niet aan dat hij last had van zijn rug. In de auto heeft hij daar wel over geklaagd.

Mijn collega heeft de boeien toen ook lossen gemaakt.

Vervolgens hebben wij hem naar de auto gebracht. U vertelt mij dat getuigen hebben gezegd dat wij hem over de grond hebben gesleept. Dat is absoluut niet het geval. Hoe had ik dat moeten doen met al die mensen erbij? De heer H liep gewoon mee. Als verzoeker zegt dat hij schade aan de neuzen van zijn schoenen heeft opgelopen, dan is dat niet gekomen door het slepen over de grond, omdat we dit gewoonweg niet gedaan hebben. Ik weet niet of hij bij het opstaan zijn schoenen heeft beschadigd. Hij is groter dan mijn collega en ik, en ik weet niet hoe hij precies zijn voeten heeft geplaatst bij het omhoog helpen.

Vanaf het moment dat ik tegen de heer H zei dat hij was aangehouden, tot het moment dat hij op de grond lag om geboeid te worden, zijn er ongeveer twintig seconden verstreken, schat ik in.

Ik wil nog terugkomen op het toegepaste geweld. U zegt dat getuigen hebben gezegd dat ik als een bezetene tekeer ben gegaan. Ik herken mij daar helemaal niet in. Ik sta absoluut niet te popelen om geweld te gebruiken, maar als het moet, dan moet het. Ik werk nu twaalf jaar bij de politie. Als ik in 10% van de aanhoudingen die ik heb gedaan geweld heb toegepast, dan is dat veel. Vaak is het al voldoende om te zeggen dat iemand is aangehouden. Daar komt helemaal geen geweld aan te pas. Soms zet je iemand tegen de auto en leg je boeien aan.

Ik ben niet iemand die geweld gebruikt. Ik ben 1.83 m lang en ik ben wel breed. Dus ik heb misschien wel die uitstraling, maar ik gebruik geweld alleen als het nodig is. Ik heb het geweldgebruik op het politiebureau gemeld aan de hulpofficier van justitie.

Wij hebben verzoeker met de politieauto naar het politiebureau gebracht. In de auto zei verzoeker direct al dat dit ons geld ging kosten, want wij hadden de plank misgeslagen. Ook vertelde hij dat hij sportschutter is en dat hij nooit iets zou doen dat strafbaar was. Hij kon zich dat niet veroorloven.

In de auto zei verzoeker ook nog dat hij wel begreep dat hij was aangehouden, maar hij was niet te spreken over de wijze waarop dat was gegaan. Verzoeker had het op mij gemunt, waarschijnlijk omdat ik het gesprek met hem had gevoerd. Mijn collega H heeft zich nauwelijks in het gesprek gemengd. Alleen bij de aanhouding is hij actief betrokken geweest. Mijn collega H heeft met het oog op de ontstane verhouding tussen mij en verzoeker dan ook het proces-verbaal van bevindingen opgemaakt.

Bij het politiebureau aangekomen, heb ik verzoeker naar binnengebracht en ingesloten. Daarna heb ik niets meer met zijn aanhouding van doen gehad.

Later toen ik buiten het bureau stond, kwam verzoeker naar buiten. Hij rende ons voorbij. Hij zei op een vriendelijke manier dat hij naar huis zou rennen, omdat hij niet werd

opgehaald. Zijn gedrag was op dat moment heel anders dan tijdens het gesprek op het schoolplein en tijdens de aanhouding. Hij was niet meer opstandig en dwingend.

Ik heb geen moment overwogen om aangifte tegen verzoeker te doen wegens mishandeling. Ik heb tijdens de aanhouding een schram en een bloeduitstorting op mijn arm opgelopen, maar ik weet niet precies waardoor deze zijn ontstaan. Daarom vond ik dat dit ook niet toe te rekenen is aan verzoeker. Ik wist namelijk niet zeker waardoor ik die schram en bloeduitstorting had opgelopen. Ik ben er niet bij betrokken geweest dat de officier van justitie verzoeker voor dit feit voor de rechter heeft gebracht.

Het is niet leuk voor verzoeker dat hij is aangehouden, maar hij heeft het er zelf naar gemaakt. Hij heeft kans op kans gekregen om weg te gaan, maar heeft dat niet gedaan. Op het moment dat hij werd aangehouden en door mij bij zijn arm werd gepakt om hem naar de dienstauto te brengen, heeft hij zich tegen deze aanhouding verzet. Verzoeker heeft niet met ons gevochten, maar hij heeft zich wel losgetrokken en is achteruit gelopen. Hij zei ook: "Ik ben niet aangehouden." Dat is in mijn ogen verzet; hij heeft niet meegewerkt aan zijn aanhouding, want hij wilde niet mee.

Ik heb de indruk dat verzoeker er een heel persoonlijk verhaal van maakt. Hij richt zijn pijlen op mij en dat is niet leuk. Ik heb naar eer en geweten gehandeld. Verzoeker heeft het recht om een klacht in te dienen, maar hij haalt er veel meer bij en maakt het persoonlijk. Dat vind ik niet terecht.

Deze klacht heeft een grote impact op mijn handelen op straat bij andere aanhoudingen. Ik vraag me steeds af of ik dit zo wel kan doen. Ik blijf nu nog langer in gesprek met mensen, ook in bedreigende situaties zoals laatst met een man die met een mes in zijn hand tegenover mij stond. Vroeger was ik sneller tot aanhouding overgegaan.

Ik ben op een gegeven moment gestopt met het doorlezen van de getuigenverklaringen die de Nationale ombudsman mij in het kader van het onderzoek heeft gestuurd. Ik herken mij er helemaal niet in en ik vraag me af waarom mensen zoiets verklaren.

Verder heb ik niets toe te voegen."

Ondertekening

Ik ga akkoord met de inhoud van deze verklaring.

(Handtekening A)

4. Verklaring van de hulpofficier van justitie

Op 24 januari 2013 heeft de heer V een verklaring afgelegd, ten behoeve van het onderzoek naar de klacht van verzoeker. Voor zover van belang van het onderzoek is het

volgende verklaard:

"Ik ben vanaf 2006 werkzaam als hulpofficier van justitie bij de politie. Deze functie is bij ons gekoppeld aan die van officier van dienst. Ik zal u schetsen hoe ik te werk ga als een verdachte op het politiebureau wordt binnengebracht.

De verbalisanten die de verdachte hebben aangehouden voeren de insluitingsfouillering uit en registreren de noodzakelijke informatie in het systeem. De verdachte wordt dan in de wachtkamer of de cel ingesloten.

Ik praat vervolgens eerst met de verbalisanten. Ik wil weten wat de reden van de aanhouding is, welk artikel is overtreden, welke bijzonderheden er zijn en of er geweld is toegepast. Het gebruik van geweld wordt eigenlijk altijd direct gemeld; ik hoef daar niet specifiek om te vragen.

Vervolgens ga ik in gesprek met de verdachte. Ik wijs hem formeel op de cautie en vertel hem wat de voorgeleiding inhoudt en wijs hem op de Salduz-regelgeving: dat hij een advocaat mag consulteren voorafgaand aan zijn eerste verhoor. Ik vertel hem dat hij zal worden ingesloten, welke termijnen gaan lopen (6 uur voor verhoor ophouden) en dat hij een verklaring kan afleggen. Afhankelijk van die verklaring en wat uit het onderzoek van de politie naar voren komt, zal ik beslissen of hij in vrijheid gesteld gaat worden of dat hij in verzekering gesteld zal worden.

Gedurende de tijd dat de verdachte wordt verhoord ga ik nog een keer in gesprek met de verbalisanten. Dan bespreken we of er nader onderzoek gedaan moet worden. Vaak wordt er na de 6-uurs termijn verder onderzoek gedaan, zoals getuigen horen of onderzoek door de recherche. Dat lukt vaak niet tijdens de eerste 6 uur.

Als er geweld is gebruikt (van enige importantie) bij de aanhouding, maak ik als hulpofficier van justitie een geweldsrapportage op. Wanneer er slechts is geboeid, blijft het veelal bij een mutatie in BVH. Het gebruik van handboeien staat vaak niet in de geweldsrapportage. Het wordt eigenlijk altijd in het proces-verbaal opgenomen. In het proces-verbaal van aanhouding wordt concreet gevraagd of handboeien al dan niet zijn gebruikt.

Ik registreer alleen welk geweld is gebruikt en om welke artikelen in de Ambtsinstructie het gaat. Daarna gaat deze rapportage naar de districtschef. Die beoordeelt de proportionaliteit en subsidiariteit van het geweld.

Ik maak de geweldsrapportage op nadat ik bij zowel de politieambtenaren als de verdachte hierover navraag heb gedaan. Als de verdachte klaagt over pijn en als ik zichtbaar letsel zie, dan noteer ik dat. Ik doe daarbij geen uitvoerig onderzoek, ik vraag bijvoorbeeld niet of iemand zijn mouwen wil opstropen. Niet zichtbaar letsel en letsel wat mogelijk achteraf wordt geconstateerd door een arts, wordt door mij niet in de geweldsrapportage vermeld. De constatering van een arts kunnen door een medische verklaring aan het dossier

worden toegevoegd. Hiervoor is wel toestemming van de verdachte nodig in verband met privacyrichtlijnen.

Ik raadpleeg niet de GGD-arts als deze op het bureau is langsgekomen. Deze heeft een medische geheimhoudingsplicht. Desgevraagd maakt hij een medische verklaring op, maar er zit soms weken tussen voordat wij die ontvangen. De arts stelt wel vast of iemand medisch gezien vast mag zitten, dit koppelt hij ook terug, want dat is relevant voor ons in verband met de medische zorg die we moeten verlenen.

U leest mij iets voor uit het verrichtingenformulier arrestantenzorg, waarin iets is opgenomen over het letsel van verzoeker. Van dit formulier heb ik niet eerder kennisgenomen. Er kan verschil zitten tussen de medische verklaring van de arts en wat hij bij de arrestantenzorg invult. Ik weet ook niet of ik geautoriseerd ben om deze verklaring in te zien.

Het kan zijn dat de arts ander letsel vaststelt dan ik heb geconstateerd. Er zit natuurlijk tijdsverloop in, waardoor letsel later beter zichtbaar kan worden.

Ik heb in de geweldsrapportage opgenomen dat de heer A een schram op zijn arm had. Dit zal ik dus hebben geconstateerd. Een schram is zichtbaar. Ik heb niets gemeld over letsel bij verzoeker. Ik zal daarom niets hebben geconstateerd, ook geen kneuzing en rode striemen op de polsen, zoals in het verrichtingenformulier arrestantenzorg staat.

De lezingen over het toegepaste geweld liggen heel vaak uit elkaar. De politieambtenaren geven een andere lezing dan de verdachten. Het beeld dat beide partijen schetsen wordt getoetst.

In dit geval ging het om overtreding van artikel 184 Sr. Verzoeker wilde zich niet verwijderen nadat hem was aangegeven dat hij de openbare orde verstoort. Hiervoor is hij aangehouden. Dit was op 10 juni 2010. De officier van justitie heeft verzoeker op 14 september 2011 gedagvaard voor mishandeling van een politieambtenaar. Vervolging wegens het niet opvolgen van een politiebevel was niet meer mogelijk omdat in de periode na de aanhouding het beleid ten aanzien van het niet opvolgen van een bevel werd gewijzigd.

Dit artikel was niet meer toe te passen ten aanzien van het verstoren van de openbare orde. Ik weet niet waarom de officier van justitie ervoor heeft gekozen verzoeker te gaan vervolgen wegens mishandeling. Ik had hiervoor niet gekozen, als ik officier van justitie was geweest. Ik had verzoeker niet meer gedagvaard. Maar dat is de beslissing van de officier van justitie geweest.

U vertelt mij wat de politieambtenaren H en A tegenover u hebben verklaard over het toegepaste geweld. Dit is gedetailleerder dan wat er in de geweldsrapportage staat. Blijkbaar is niet al die informatie aan mij verteld. Ik heb niets gehoord over het naar de

grond werken van verzoeker of het feit dat de heer A verzoeker bij zijn nek/hals heeft vastgehad. Ook staat er niets in over het feit dat verzoeker reuma heeft. Dit was mij niet bekend. Als ik dit zo hoor, had de geweldsrapportage gedetailleerder gekund. Maar in grote lijnen sta ik er wel achter. Het geweldsgebruik was gelet op de aanhouding wel degelijk geoorloofd.

U vraagt mij of het wat had uitgemaakt als ik had geweten dat verzoeker reuma heeft. Of ik dan een andere geweldsrapportage had opgemaakt? Dat hangt ervan af of de politieambtenaren op het moment van de aanhouding wisten dat verzoeker reuma heeft.

U vertelt mij dat de politieambtenaren pas in de politieauto erachter kwamen dat verzoeker reuma heeft. Je kunt geen rekening houden met omstandigheden als je daarmee niet bekend bent. Hadden zij tijdens de aanhouding meegekregen dat verzoeker reuma had, dan mag je van hen verwachten dat zij daar rekening mee houden. Verzoeker heeft, zoals u zegt, in de auto de handboeien verwijderd toen hij weet kreeg van de reumatische klachten van verzoeker. Hij heeft er dus op dat moment rekening mee gehouden. Je kunt niet achteraf het toegepaste geweld toetsen, op basis van informatie die pas na de aanhouding bekend is geworden. Je kunt alleen toetsen of het de juiste keuze was om dit geweld toe te passen op basis van gegevens die tijdens de aanhouding bekend zijn.

Verder heb ik niets toe te voegen aan mijn verklaring."

Ondertekening

Ik ga akkoord met de inhoud van deze verklaring.

(Handtekening V)

5. Rapport Nationale ombudsman "Verantwoord politiegeweld" 2013/055, 2 juni 2013

Aanbeveling 5: Geweldsmelding

Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman is hem gebleken dat de verplichte melding van de politie van het gebruik van geweld aan een meerdere voor onduidelijkheden zorgt.

Zorg voor standaardisatie van het gehele proces van aanwending, melding, verslaglegging, beoordeling, afdoening, registratie zodat op regionaal en landelijk niveau meer geleerd kan worden van de aanwending van geweld. In het gehele proces nemen tussentijdse voortvarende terugkoppeling aan de betreffende medewerker en gesprekken met leidinggevenden een belangrijke plek in zodat het bijdraagt aan duidelijkheid voor de collega's en het leren en zelfreflectie.

Zorg ervoor dat bij de geweldsmelding zoveel mogelijk de context, zoals de persoonlijke ervaring en gevoelens van de betrokken politieambtenaar, wordt aangegeven. Juist deze context geeft de geweldsmelding meer inhoud en kan de geweldsbeoordelaar helpen bij zijn beoordeling. De meerdere zou hier ook zoveel mogelijk voor moeten zorg dragen, ook in het belang van de betrokken politieambtenaar. Een manier hiervoor is het toevoegen van de BVH mutatie waarin deze aspecten door de betreffende politiemedewerker zijn vastgelegd. De Nationale ombudsman hecht veel waarde aan een zorgvuldige vastlegging van geweldstoepassing, maar hij beseft ook goed dat politiemensen dagelijks geconfronteerd worden met veel administratief werk, waardoor zij minder op straat kunnen zijn.

a. Zorg ervoor dat licht fysiek geweld, zoals duwen en trekken, minimaal wordt opgenomen in een mutatie. Dit is ook in het belang van de betrokken politieambtenaar, met name als er een klacht wordt ingediend of aangifte tegen hem of haar wordt gedaan;

b. daarnaast beveelt hij de minister aan om het dreigen met (licht) geweld, dat volgens de Ambtsinstructie onder het aanwenden van geweld valt, niet meer te melden bij de meerdere en te registreren, tenzij het dreiging met de inzet van de politiehond of dreiging met vuurwapengebruik betreft. De dreiging moet wel worden vastgelegd in een mutatie, zodat dit kan worden verantwoord.